

T.C.
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

KAMU DENETÇİLİĞİ KURUMU

2023 YILI SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Eylül 2024

Tel : 90 (312) 295 30 00
Fax : 90 (312) 295 48 00

www.sayistay.gov.tr
sayistay@sayistay.gov.tr

İnönü Bulvarı No: 45
06520 Balgat-Çankaya/ANKARA

İÇİNDEKİLER

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ.....	1
2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU.....	5
3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	5
4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	5
5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	6
6. DENETİM GÖRÜŞÜ.....	7

TABLÖLÄR LİSTESİ

Tablo 1: 2023 Yılı Bütçe Giderleri Tablosu (TL)	3
Tablo 2: 2023 Yılı Bütçe Gelirleri Tablosu (TL)	3
Tablo 3: 2023 Yılı Ödenekler Tablosu (TL)	3

KISALTMALAR

KBS	Kamu Harcama ve Muhasebe Bilişim Sistemi
TBMM	Türkiye Büyük Millet Meclisi

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Kamu Denetçiliği Kurumu, 29.06.2012 tarihli ve 28338 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 6328 sayılı Kamu Denetçiliği Kurumu Kanunu ile kamu hizmetlerinin işleyişinde bağımsız ve etkin bir şikâyet mekanizması oluşturmak suretiyle, idarenin her türlü eylem ve işlemleri ile tutum ve davranışlarını; insan haklarına dayalı adalet anlayışı içinde, hukuka ve hakkaniyete uygunluk yönlerinden incelemek, araştırmak ve önerilerde bulunmak amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına bağlı, kamu tüzel kişiliğini haiz ve özel bütçeli bir kurum olarak kurulmuştur.

6328 sayılı Kanun’da Kurumun görevleri; şikâyet üzerine idarenin her türlü eylem ve işlemleri ile tutum ve davranışlarını, insan haklarına dayalı adalet anlayışı içinde, hukuka ve hakkaniyete uygunluk yönlerinden incelemek, araştırmak ve idareye önerilerde bulunmak olarak belirtilmiş, ancak yasama yetkisinin kullanılmasına ilişkin işlemler, yargı yetkisinin kullanılmasına ilişkin kararlar ve Türk Silahlı Kuvvetlerinin sırf askeri nitelikteki faaliyetleri Kurumun görev alanı dışında bırakılmıştır.

Ayrıca, yapılan başvurulardan; belirli bir konuyu içermeyen, yargı organlarında görülmekte olan veya yargı organlarınınca karara bağlanmış uyuşmazlıklara ilişkin olanların, sebepleri, konusu ve tarafları aynı olanlar ile daha önce sonuçlandırılanların da kurumun inceleme alanı dışında olduğu belirtilmiştir.

Kamu Denetçiliği Kurumu, kanunlara uygunluk, ayrımcılığın önlenmesi, ölçülülük, yetkinin kötüye kullanılmaması, eşitlik, tarafsızlık, dürüstlük, nezaket, şeffaflık, hesap verilebilirlik, haklı beklentiye uygunluk, kazanılmış hakların korunması, dinlenilme hakkı, savunma hakkı, bilgi edinme hakkı, makul sürede karar verme, kararların gerekçeli olması, karara karşı başvuru yollarının gösterilmesi, kararın geciktirilmeksizin bildirilmesi, kişisel verilerin korunması gibi iyi yönetim ilkeleri açısından da idareye önerilerde bulunmaktadır.

Kuruma elden, posta, e-posta, faks veya elektronik başvuru sistemi yoluyla yapılan şikâyetler hakkında Kurumca “İncelenemezlik Kararı”, “Gönderme Kararı”, “Tavsiye Kararı”, “Ret Kararı”, “Dostane Çözüm Kararı” ve “Karar Verilmesine Yer Olmadığına Dair Karar” verilmektedir.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

6328 sayılı Kanun ile belirtilen görevleri yerine getirmek amacıyla, merkezi Ankara’da bulunan, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına bağlı, kamu tüzel kişiliğini haiz ve özel bütçeli bir kurum olarak kurulan Kamu Denetçiliği Kurumu, Başdenetçilik ve Genel Sekreterlikten oluşmaktadır.

Başdenetçilik, Kamu Başdenetçisi ve beş Kamu Denetçisinden oluşmaktadır. Kurum, Kamu Başdenetçisi tarafından yönetilmekte ve temsil edilmektedir.

6328 sayılı Kanun ile Kuruma gerekli gördüğü yerlerde büro açabilme yetkisi verilmiş olup bu yetkiye istinaden İstanbul’da bir irtibat bürosu açılmıştır.

Kamu Denetçiliği Kurumu, 31 Aralık 2023 tarihi itibarıyla 181 kadrolu personel, 76 sürekli işçi, 5 sözleşmeli personel, 23 geçici görevli personel ve 3 geçici görevli sürekli işçi olmak üzere 288 personelden oluşmaktadır.

1.3. Mali Yapı

Kamu Denetçiliği Kurumu, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu’nun “II Sayılı Cetvel (Özel Bütçeli Diğer İdareler)” kısmında yer almaktadır. Muhasebe sistemi, aynı Kanun’un 49’uncu maddesine istinaden 27 Aralık 2014 tarih ve 29218 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği çerçevesinde yürütülmektedir.

Kurumun ana gelir kaynağı Türkiye Büyük Millet Meclisi bütçesinden alınan Hazine yardımlarından, ana gider kalemleri ise personel ödemeleri ile mal ve hizmet alımlarından oluşmaktadır.

Kuruma 2023 yılında, 7427 sayılı 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile 115.371.000,00 TL ödenek tahsis edilmiştir. Yıl içerisinde 47.319.383,00 TL ödenek eklenmiş, 2.465.223,00 TL ödenek düşülmüştür. Toplam 160.225.160,00 TL ödeneğin 157.702.918,00 TL’si (%98,43) kullanılmış olup ödenek üstü gider yapılmamıştır. Bütçe ödenekleri, ağırlıklı olarak personel giderleri ile mal ve hizmet alımlarında kullanılmıştır.

Kurumun bütçesi içinde gösterilmeyen sosyal tesisler, döner sermaye, şirketler veya özel hesaplar bulunmamaktadır.

2023 yılında Kurumun faaliyet gideri 141.493.852,08 TL, faaliyet net geliri ise 153.245.076,87 TL olarak gerçekleşmiş olup yıl sonu olumlu dönem faaliyet sonucu 11.751.224,79 TL'dir.

Kurumun 2023 yılı bütçe giderleri aşağıdaki tabloda gösterildiği gibidir.

Tablo 1: 2023 Yılı Bütçe Giderleri Tablosu (TL)

Gider Türü	Gerçekleşen
Personel Giderleri	97.028.615,00
Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Prim Gideri	13.926.903,00
Mal ve Hizmet Alım Gideri	22.379.984,00
Cari Transferler	2.716.105,00
Sermaye Giderleri	21.651.311,00
TOPLAM	157.702.918,00

Kurumun 2023 yılı bütçe gelirleri aşağıdaki tabloda gösterildiği gibidir.

Tablo 2: 2023 Yılı Bütçe Gelirleri Tablosu (TL)

Gelir Türü	Gerçekleşen
Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	5.110,10
Alınan Bağış ve Yardımlar	152.858.000,00
Diğer Gelirler	341.898,80
TOPLAM	153.205.008,90

Kurumun 2023 yılı ödenekleri aşağıdaki tabloda gösterildiği gibidir.

Tablo 3: 2023 Yılı Ödenekler Tablosu (TL)

Yılı içinde Alınan Ödeme Emirleri	Yapılan Tenkisler	Kalan	Yılı İçinde Yapılan Ödemeler	Ödemeler Toplamı	Ödenek Üstü Harcama
162.690.383,00	2.465.223,00	160.225.160,00	157.702.918,00	157.702.918,00	0,00

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

Kamu Denetçiliği Kurumu mali işlemlerini 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanun'un 49'uncu maddesi ile belirlenmiş muhasebeleştirme ve raporlama kurallarına göre gerçekleştirmektedir.

Kurumun mali işlemlerinin muhasebeleştirilmesi ve mali raporlarının hazırlanması aynı Kanun'un 49'uncu maddesine istinaden 23 Aralık 2014 tarih ve 29214 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği ve 27 Aralık 2014 tarih ve 29218 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği çerçevesinde yürütülmektedir.

Kullanılan muhasebe sistemi tahakkuk esaslı Devlet Muhasebesi Sistemi olup Kurumun bütün varlık ve yükümlülükleri, gelir ve giderleri ile garantileri gibi tüm mali işlemleri mali yıl esasına göre tutulmaktadır. Kurum özel bütçeli bir idare olmasına rağmen muhasebe hizmetleri TBMM Saymanlık Müdürlüğü tarafından yerine getirilmektedir.

Kurumda, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nda yer alan işlemlerin elektronik ortamda ve bütünleşik bir şekilde gerçekleştirilmesini sağlamak üzere; ilgili mevzuatında tutulması ya da düzenlenmesi öngörülen defter, kayıt, belge ve benzeri içeriklerin elektronik ortamda oluşturulması, kaydedilmesi, iletilmesi, muhafaza ve ibraz edilmesi ile söz konusu Kanun kapsamındaki süreçlere yönelik bilişim sistemleri arasındaki birlikte işlerlik standartlarının ve güvenlik politikalarının belirlenmesi amacıyla Hazine ve Maliye Bakanlığınca yürütülen KBS ve Bütünleşik Kamu Mali Yönetim Bilişim Sistemi kullanılmaktadır.

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esasların 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştaya gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuş olup, denetim bunlar ile Usul ve Esaslar'ın 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Faaliyet sonuçları tablosu,
- Bütçelenen ve gerçekleşen tutarların karşılaştırma tablosu,
- İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile idare taşınır mal yönetim hesabı icmal cetveli.

Denetim görüşü, kamu idaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tablolarından bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek, mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler, uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi

yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürlerinin tasarlanmasına esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri, bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve veriler (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Kontrol Ortamı Standartları

Kurum organizasyon yapısı içerisinde görev, yetki ve sorumluluklar ile yetki devirleri ve sınırları tam ve açık bir şekilde belirlenip yazılı hale getirilmiştir. İdarede “Kamu Görevlileri Etik Davranış İlkeleri” ile ilgili eğitim ve bilgilendirme çalışmaları yeterlidir. Personelin işe alınması, yer değiştirmesi, görevde yükselmesi, yeterlilik-performans değerlendirmesi ile disiplin hükümlerine yönelik insan kaynakları politikası, tam olarak belirlenmiş ve kurum çalışanlarına duyurulmuştur. Hassas görevlere ilişkin prosedürler, tam olarak belirlenmiş ve kurum çalışanlarına duyurulmuştur.

Risk Değerlendirme Standartları

Stratejik plan, zamanında yayımlanmış ve içerik açısından mevzuata uygundur. İdare performans programı, içerik olarak mevzuata uygun şekilde hazırlanmış ve zamanında yayımlanmıştır. İdare, iç kontrol risklerini tam ve doğru şekilde belirlemiştir. Risklerin değerlendirilmesine yönelik çalışma yapılmıştır.

Kontrol Faaliyetleri Standartları

İdare tarafından yetkileri belirlemek amacıyla iş akış süreçleri hazırlanmıştır ve personele duyurulmuştur. İdare tarafından yetki devirleri mevzuata uygun yapılmıştır. İdarede yapılan görevlendirmelerde, bunları farklı kişiler arasında dağıtılarak “görevler ayrılığı” ilkesine uyulmuştur. İdarece belirlenen risklerin kabul edilebilir düzeye indirilmesine yönelik kontrol faaliyetleri ve sorumluları belirlenmiştir. Ön mali kontrol sistemi, İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar’a uygun olarak kurulmuştur. Kamu idaresinin ön mali kontrol yönergesi mevcuttur.

Bilgi ve İletişim Standartları

İdare faaliyet raporu içerik olarak mevzuata uygun hazırlanmıştır. İdarenin Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı mevcuttur ve içerik olarak Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği'ne uygundur.

İzleme Standartları

İdarenin tüm birimleri tarafından iç kontrol sistemi, henüz iç denetçi ataması yapılmamış olması nedeniyle değerlendirilmemektedir. Kamu İdaresinde iç denetim birimi kurulmamıştır. İç denetim biriminin iç kontrol sistemine ilişkin denetim çalışması mevcut değildir.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Kamu Denetçiliği Kurumunun 2023 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI
06520 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
<https://www.sayistay.gov.tr>